

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Кафедра обліку, аудиту та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри обліку, аудиту
та оподаткування

_____
(підпис)

Корінько М. Д.
(прізвище та ініціали)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ
РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК ФК 1.14. ОБЛІК В БАНКАХ
для студентів заочної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування»**

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
обліку, аудиту та оподаткування
протокол № 8 від 20.12.2021 року

Київ
2021 рік

Петраковська О.В. Методичні рекомендації для виконання контрольних робіт із навчальної дисципліни ВК ФК 1.14. «Облік в банках» для студентів заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми "Облік, аудит та оподаткування". К.: НАСООА. 24 с.

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою
обліково –статистичного факультету
протокол № 4 від 28.12.2021 року

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
2. Програма навчальної дисципліни.....	6
3. Вимоги до оформлення контрольної роботи.....	10
4. Завдання для виконання контрольної роботи.....	11
5. Критерії оцінювання	19
6. Список рекомендованих джерел	20
Додатки.....	23

Загальні положення

Допуском студентів заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 071 «Облік і оподаткування» до підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни «Облік в банках» є успішне виконання контрольної роботи.

Якість виконання контрольної роботи оцінюється залежно від того, наскільки вірно і самостійно підготовлені відповіді на теоретичні питання та правильно і повно виконані практичні завдання. Окрім того, у відповідях необхідно показати вміння аналізувати і узагальнювати вивчений матеріал.

Метою методичних рекомендацій для виконання контрольних робіт із навчальної дисципліни ВК ФК 1.14. «Облік в банках» для студентів заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування» є надання кваліфікованих методичних порад студентам під час виконання контрольної роботи.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку в банках.

Завдання: засвоїти теоретичні засади організації бухгалтерського обліку в банках; дослідити техніку документального оформлення операцій у первинних облікових документах; засвоїти методику обліку банківських операцій; вивчити зміст та структуру банківської фінансової звітності; набути професійних навичок практичної роботи із зазначеної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: організацію обліково - операційної роботи в банку; особливості побудови Плану рахунків бухгалтерського обліку в банках; організацію документообігу в банках; облік капіталу банку; облік доходів і витрат банку; облік касових операцій; облік розрахункових операцій; облік операцій з кредитування; облік депозитних операцій; облік операцій з цінними паперами; облік операцій в іноземній валюті; облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами; форми фінансових звітів і принципи складання звітності.

вміти: відображати господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку; заповнювати первинні банківські документи; складати фінансову звітність; формувати зміст облікової політики банку; раціонально організувати роботу обліково - операційних працівників банку.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Система бухгалтерського обліку в банках, особливості обліку капіталу, доходів і витрат

Тема 1. Загальні основи організації бухгалтерського обліку в банках

Сутність та складові елементи системи бухгалтерського обліку в банках. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в банках України. Порядок організації операційної діяльності в банках. Елементи облікової політики банку. Документування операцій у банках. Основні вимоги до організації роботи з ведення рахунків. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України. Синтетичний та аналітичний облік в банках. Порядок складання та оприлюднення фінансової звітності.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,8,11,12,13,14,15,16,19,20,21,22,23,24,25]

Допоміжна: [2]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 2. Облік капіталу

Сутність, структура банківського капіталу. Призначення рахунків бухгалтерського обліку, що використовуються для обліку капіталу банку. Особливості обліку операцій з формування та збільшення статутного капіталу банку. Облік субординованого боргу. Облік викуплених банком власних акцій. Облік розрахунків за дивідендами. Облік формування загальних резервів, резервних фондів та інших фондів банку. Особливості обліку сум прибутків минулих років до їх розподілу та обліку сум збитків минулих років до їх покриття. Особливості обліку прибутку (збитку) звітного року.

Рекомендована література:

Базова: [1,4,8,10,11,13,14,15,16,19,21,23,24,25]

Допоміжна: [1,2]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 3. Облік доходів і витрат

Економічна сутність доходів і витрат банку. Загальні принципи відображення в бухгалтерському обліку інформації щодо договорів. Методи визначення кількості днів для обрахування процентних доходів і витрат. Порядок застосування методу ефективної ставки відсотка. Структура класу 6 «Доходи» та 7 «Витрати» Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України. Порядок відображення в бухгалтерському обліку доходів та витрат банку.

Рекомендована література:

Базова: [1,8,11,13,14,16,19,22,23,24,25]

Допоміжна: [1]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Змістовий модуль 2. Облік банківських операцій

Тема 4. Облік касових операцій

Облік касових операцій з клієнтами банку. Облік операцій з підкріплення банків готівкою Національним банком. Облік операцій з передавання готівки між банками, між банками та інкасаторськими компаніями. Облік внутрішньобанківських та інших операцій банків з використанням готівки.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,5,6,8,11,13,14,15,16,19,17,23,24,25]

Допоміжна: [1]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 5. Облік розрахункових операцій

Порядок відкриття банками рахунків клієнтам. Сутність та організація безготівкових розрахунків. Особливості обліку розрахунків із застосуванням платіжних доручень, платіжних вимог – доручень, платіжних вимог, розрахункових чеків. Особливості обліку розрахунків за акредитивами. Особливості обліку безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток.

Рекомендована література:

Базова: [1,7,8,9,11,13,14,15,16,19,23,24,25]

Допоміжна: [1]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 6. Облік операцій з кредитування

Економічна сутність та види кредитних операцій банку. Кредитна політика банку. Організація процесу кредитування. Особливості обліку наданих кредитів. Особливості обліку отриманих кредитів. Особливості обліку кредитних ліній. Облік кредитів овердрафт. Облік операцій репо. Облік факторингових операцій. Бухгалтерський облік гарантій та авалів. Бухгалтерський облік кредитів овернайт. Облік операцій з урахування векселів. Облік іпотечних кредитів.

Рекомендована література:

Базова: [1,4,8,11,13,14,15,16,19,22,23,24,25]

Допоміжна: [1,2]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 7. Облік депозитних операцій

Економічна сутність вкладу (депозиту), вкладної (депозитної) операції та їх класифікація. Договірне регулювання вкладних (депозитних) операцій. Облік ощадних (депозитних) сертифікатів. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Особливості обліку вкладних (депозитних) операцій банків.

Рекомендована література:

Базова: [1,4,8,11,13,14,15,16,18,19,22,23,24,25]

Допоміжна: [1]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 8. Облік операцій з цінними паперами

Сутність та класифікація цінних паперів. Особливості обліку боргових цінних паперів, що рефінансуються Національним банком України. Особливості обліку цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки. Особливості обліку цінних паперів з нефіксованим прибутком, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Особливості обліку цінних паперів, які обліковуються за амортизованою собівартістю. Облік цінних паперів власного боргу. Особливості обліку інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.

Рекомендована література:

Базова: [1,4,8,11,13,14,16,19,22,23,24,25]

Допоміжна: [1]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 9. Облік операцій в іноземній валюті

Класифікація операцій банку з іноземною валютою. Призначення рахунків, що використовуються для обліку операцій в іноземній валюті. Особливості обліку операцій з купівлі іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот. Особливості обліку операцій з продажу іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот. Особливості обліку операцій з обміну іноземної валюти та банківських металів за умовами спот. Особливості обліку операцій з купівлі-продажу, обміну іноземної валюти та банківських металів за дорученням клієнтів. Особливості обліку власних операцій на умовах маржинальної торгівлі. Облік операцій на умовах маржинальної торгівлі за дорученням клієнтів. Облік переоцінки активів і зобов'язань в іноземній валюті та банківських металах.

Рекомендована література:

Базова: [1,8,11,12,13,14,16,19,23,24,25]

Допоміжна: [1,2]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

Тема 10. Облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами

Економічна сутність основних засобів та нематеріальних активів. Призначення рахунків, що використовуються для обліку операцій банків з основними засобами та нематеріальними активами. Критерії визнання необоротних активів. Облік придбання основних засобів і нематеріальних активів. Облік створення основних засобів і нематеріальних активів. Облік основних засобів і нематеріальних активів, придбаних в обмін на інші активи. Облік поліпшення основних засобів та вдосконалення нематеріальних активів. Особливості обліку необоротних активів, утримуваних для продажу. Особливості обліку інвестиційної нерухомості. Облік основних засобів і нематеріальних активів після первісного визнання. Порядок нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів. Визнання зменшення корисності основних засобів і нематеріальних активів. Особливості обліку

ліквідації основних засобів і нематеріальних активів. Облік реалізації основних засобів і нематеріальних активів. Облік вкладення банку в статутний капітал підприємства (господарського товариства) у формі основних засобів і нематеріальних активів Облік гудвілу. Облік операцій з оренди. Відображення в обліку результатів інвентаризації основних засобів та нематеріальних активів.

Рекомендована література:

Базова: [1,3,8,11,13,14,16,19,23,24,25]

Допоміжна: [1]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,5]

3. Вимоги до оформлення контрольної роботи

За структурою контрольна робота містить такі складові:

1. Титульний аркуш (Додаток А).
2. Зміст.
3. Перелік умовних позначень (скорочень).
4. Основна частина контрольної роботи.

Основна частина поділена на 2 теоретичних питання та 2 практичних завдання.

5. Список використаних джерел.

Для подання списку використаних джерел в контрольній роботі пріоритетним є алфавітний спосіб групування.

Вимоги до джерел, що наводяться в списку використаних джерел контрольної роботи:

1. Актуальність, сучасність джерел.
2. Наукова спрямованість використаних джерел.
3. Згадування джерела у тексті роботи.

Зразок оформлення списку використаних джерел контрольної роботи наведений у додатку Б.

Обсяг контрольної роботи – 8 - 10 сторінок формату А4 машинописного тексту українською мовою. Текст повинен бути набраний в редакторі Word, з використанням шрифту Times New Romans, розмір 14 з інтервалом 1,5.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве - 25 мм (без врахування відступу на брошурування, додатково – 10 мм), праве - 15 мм, верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної кількості сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Ілюстрації та таблиці необхідно надавати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Ілюстрації позначають словом «**Рис.**», по центру до ілюстрації. Номер ілюстрації, її назва розміщують під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «**Таблиця**» із зазначенням її номера.

Назву таблиці та ілюстрації виділяють шрифтом «напівжирний».

Якщо здійснюється перенесення частини таблиці на інший аркуш (сторінку), слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа, над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.», і вказують номер таблиці, наприклад - «**Продовження табл. 1.5**».

4. Завдання для виконання контрольної роботи

Контрольна робота виконується за номерами, що наведені в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища студента.

Перша літера прізвища студента	Теоретична частина	Практична частина
	Номери теоретичних питань	Номери завдань
А,Б,В	1,20	1,11
Г,Д	2,19	2,12
Є,Е	3,18	3,13
Ж,З,І	4,17	4,14
К,Л,М	5,16	5,15
Н,О,П	6,15	6,1
Р,С,Т	7,14	7,2
У,Ф,Х	8,13	8,3
Ц,Ч,Ш	9,12	9,4
Щ,Ю,Я	10,11	10,5

Теоретична частина

Теоретичні питання:

1. Особливості обліку операції з придбання фінансових активів, що обліковуються за амортизованою собівартістю, за датою розрахунку.
2. Облік інвестицій у асоційовані та дочірні компанії за методом участі в капіталі.
3. Особливості обліку продажу фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході, за датою розрахунку.
4. Особливості обліку зобов'язань з кредитування за ставкою, нижчою, ніж ринкова.
5. Особливості обліку цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки.
6. Особливості обліку гарантій, авалів і поручительств.
7. Елементи облікової політики в банках.
8. Особливості обліку інвестицій у асоційовані та дочірні компанії, що утримуються з метою продажу.

9. Облік операцій із придбання фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, за методом обліку за датою розрахунку.

10. Облікова процедура реєстрації банку та змін до статутного капіталу.

11. Особливості обліку операцій, пов'язаних із субординованим боргом.

12. Особливості обліку формування резервів за кредитними ризиками за фінансовими активами та зобов'язаннями.

13. Особливості обліку кредитів овердрафт.

14. Особливості обліку залучених вкладів (депозитів).

15. Облік нарахованих доходів за кредитами, що надані іншим банкам, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

16. Відображення в обліку формування та використання резервів за наданими кредитами.

17. Особливості обліку кредитів на поточні потреби, що надані фізичним особам, які обліковуються за амортизованою собівартістю.

18. Особливості обліку коштів в розрахунках суб'єктів господарювання.

19. Облік операцій при розрахунках акредитивами.

20. Особливості обліку необоротних активів, утримуваних для продажу.

Практична частина (завдання)

Завдання 1

З наведеного нижче переліку виберіть, що належить до активів, зобов'язань та капіталу банку:

- 1) Поточні рахунки фізичних осіб;
- 2) Статутний капітал;
- 3) Резервні та інші фонди банку;
- 4) Кошти в інших банках;
- 5) Кореспондентські рахунки та депозити овернайт інших банків;
- 6) Основні засоби;
- 7) Строкові кошти фізичних осіб;
- 8) Банкноти та монети в касі банку;
- 9) Кореспондентський рахунок банку в Національному банку України;
- 10) Кошти, що надані Національному банку України за операціями репо;
- 11) Кредити овернайт, що отримані від Національного банку України шляхом рефінансування;
- 12) Стабілізаційні кредити, що отримані від Національного банку України.

Завдання 2

Вказати кореспонденцію рахунків з обліку зобов'язань з кредитування (табл. 1).

Таблиця 1

Кореспонденція рахунків з обліку зобов'язань з кредитування

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображення в обліку суми отриманих комісій (винагороди за зобов'язання з кредитування) під час первісного визнання зобов'язання з кредитування щодо надання кредиту за ринковою ставкою		
2	Відображення в обліку суми зобов'язання з кредитування на дату його виникнення за відповідними позабалансовими рахунками		
3	Відображення в обліку отриманих зобов'язань з кредитування за позабалансовими рахунками		
4	Відображення в обліку списання відповідної суми зобов'язання з позабалансових рахунків:		
	1) за наданими зобов'язаннями		
	2) за отриманими зобов'язаннями		

Завдання 3

У січні 20__ року загальними зборами акціонерів банку було прийнято рішення про викуп 40000 штук власних акцій (номіналом 1 грн.) з метою їх подальшого перепродажу. До викупу власних акцій залишок коштів на рахунку 5010 «Емісійні різниці» становив 10000 грн. У березні 20__ року акції викуплені в акціонерів за такими договірними цінами: 4000 акцій за ціною 0,85 грн. за акцію (кошти виплачувались через касу банку); 20000 акцій за ціною 1 грн. за акцію (кошти були перераховані на поточний рахунок промислового підприємства); 16000 акцій за ціною 1,2 грн. за акцію (кошти були перераховані на поточний рахунок фізичної особи в цьому банку).

Усі викуплені акції були перепродані клієнту — підприємству за ціною 1,3 грн. за одну акцію.

Необхідно: скласти бухгалтерські проведення за наведеними вище операціями із власними акціями банку.

Завдання 4

Згідно із рішенням, прийнятим загальними зборами акціонерів банку у квітні 20__ року було викуплено 80000 власних акцій з метою їх подальшого перепродажу. Акції викуплені в акціонерів за номінальною вартістю 10 грн. Усі викуплені акції були перепродані у травні за ціною 14 грн. за акцію.

Необхідно: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 5

Вказати кореспонденцію рахунків з обліку нарахованих доходів банку (табл. 2).

Таблиця 2

Кореспонденція рахунків з обліку нарахованих доходів банку

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Нараховані доходи за строковими вкладками (депозитами), що розміщені в інших банках, які обліковуються за амортизованою собівартістю		
2	Нараховані доходи за кредитами, що надані іншим банкам, які обліковуються за амортизованою собівартістю		
3	Нараховані доходи за кредитами, що надані іншим банкам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки		
4	Нараховані доходи за кредитами, що надані за операціями репо суб'єктам господарювання, які обліковуються за амортизованою собівартістю		
5	Нараховані доходи за придбаними (створеними) знеціненими кредитами суб'єктів господарювання, які обліковуються за амортизованою собівартістю		
6	Нараховані доходи за кредитами в поточну діяльність, що надані суб'єктам господарювання, які обліковуються за амортизованою собівартістю		

Завдання 6

З інкасаторських сумок банком було зараховано проінкасовану грошову виручку на поточні рахунки таких клієнтів:

- магазину "А" у сумі 35 000 грн.;
- магазину "В" у сумі 15000 грн.;
- магазину "С" у сумі 16500 грн.

У процесі перерахунку, було встановлено, що фактична сума готівки магазину "А" становила 34990 грн., магазину "В" - 15000 грн., магазину "С" - 17550 грн.

Необхідно: Скласти бухгалтерські проведення за наведеними операціями з інкасації коштів у клієнтів банку.

Завдання 7

Упродовж дня 10.05.20_ р. банком були проведені такі операції:

1) на основі платіжного доручення підприємства «Крок» перераховано 5000 грн. на поточний рахунок підприємства «Мрія», яке обслуговується у філії цього ж банку;

2) на користь підприємства «Граніт» поступили кошти у сумі 8500 грн. від підприємства «Рубін», що має рахунок у банку - кореспонденті. В електронному розрахунковому документі зазначена дата валютування - 10.05.20_ р.;

3) списано на основі вимоги - доручення 2000 грн. з рахунку підприємства «Епіцентр» і перераховано підприємству «Карпати», що має рахунок в іншому банку;

5) на основі платіжної вимоги підприємства «Троянда», що є клієнтом банку, списано 3500 грн. з рахунку магазину «Новий».

Необхідно: Скласти бухгалтерські проведення за наведеними вище операціями.

Завдання 8

01.08.20__ р. «Альтабанк» видав готівкою споживчий кредит фізичній особі у сумі 20 000 грн. терміном на 2 місяці. Процентна ставка за кредитом співпадає із ринковою ставкою і становить 32 % річних, а щомісячна комісія від первинної суми кредиту — 1,5 % в місяць. Метод визначення кількості днів — 30/360. Проценти, комісійні сплачуються щомісяця з 1 по 3 число місяця, наступного за звітним. Заборгованість за кредитом погашається в кінці строку кредиту.

Необхідно: здійснити відповідні розрахунки та скласти бухгалтерські проведення за кредитною операцією, зокрема:

- 1) видача банком споживчого кредиту фізичній особі;
- 2) нарахування банком відсотків за кредитом;
- 3) нарахування банком комісійних за кредитом;
- 4) сплату клієнтом нарахованих відсотків;
- 5) сплату клієнтом нарахованих комісійних;
- 6) повернення клієнтом кредиту у термін, передбачений кредитною угодою.

Завдання 9

10.10.20__ р. підприємство «Ініціатива» уклало з «Альтабанк» депозитний договір на суму 250 000 грн. строком на 120 днів під 11 % річних із виплатою відсотків в кінці терміну. Номінальна процентна ставка за депозитом збігається із ринковою ставкою. Вкладник перераховує кошти на депозитний рахунок з поточного рахунку, відкритого в цьому ж банку. Банк нараховує відсотки, використовуючи метод визначення кількості днів — факт/факт. Після закінчення дії депозитної угоди, сума депозиту та відсотки зараховуються підприємству на його поточний рахунок.

Необхідно: здійснити відповідні розрахунки та скласти бухгалтерські проведення за операціями із залученим депозитом.

Завдання 10

02.04.20__ р. підприємство «Рубін» уклало з «Альтабанк» депозитний договір на суму 50000 грн. строком на 61 день. Номінальна процентна ставка за депозитом збігається із ринковою ставкою і становить 14 % річних. Проценти за депозитом виплачуються щомісячно. Метод розрахунку кількості днів — факт/360. Підприємство перераховує кошти на депозитний рахунок з поточного рахунку, відкритого в цьому ж банку.

Необхідно: здійснити відповідні розрахунки та скласти бухгалтерські проведення за операціями із залученим депозитом.

Завдання 11

Вказати кореспонденцію рахунків обліку операцій з купівлі іноземної валюти за національну валюту за умовами спот на підставі наведених господарських операцій. (табл. 3).

Таблиця 3

Кореспонденція рахунків обліку операцій з купівлі іноземної валюти за національну валюту за умовами спот

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображення операції з купівлі іноземної валюти за національну валюту за умовами спот на дату операції:		
	1) на суму вимоги щодо іноземної валюти до отримання		
	2) на суму зобов'язання щодо національної валюти до відправлення		
2	Відображення різниці між вартістю активу за офіційним курсом гривні до іноземних валют та його вартістю за курсом купівлі згідно з договором на дату операції, а також між датою операції та датою розрахунку:		
	1) у разі позитивного результату переоцінки		
	2) у разі від'ємного результату переоцінки		
3	Відображення операції з купівлі іноземної валюти за національну валюту на дату розрахунку:		
	1) зворотні проводки на суму купленої іноземної валюти		
	2) зворотні проводки на суму проданої національної валюти		
	3) визнання придбаної іноземної валюти		
	4) припинення визнання проданої національної валюти		
	5) закриття дебіторської, кредиторської заборгованості від купівлі іноземної валюти за національну валюту за умовами спот		

Завдання 12

Вказати кореспонденцію рахунків обліку операцій з продажу іноземної валюти за національну валюту за умовами спот на підставі наведених господарських операцій (табл. 4).

Таблиця 4

Кореспонденція рахунків обліку операцій з продажу іноземної валюти за національну валюту за умовами спот

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображення операції з продажу іноземної валюти за національну валюту за умовами спот на дату операції:		
	1) на суму вимоги щодо національної валюти до отримання		
	2) на суму зобов'язання щодо іноземної валюти до відправлення		

1	2	3	4
2	Відображення різниці між вартістю активу за курсом продажу згідно з договором та його вартістю за офіційним курсом гривні до іноземних валют на дату операції, а також між датою операції та датою розрахунку:		
	1) у разі позитивного результату переоцінки		
	2) у разі від'ємного результату переоцінки		
3	Відображення операції з продажу іноземної валюти за національну валюту за умовами спот:		
	1) зворотні проводки на суму купленої національної валюти		
	2) зворотні проводки на суму проданої іноземної валюти		
	3) визнання придбаної національної валюти		
	4) припинення визнання проданої іноземної валюти		
	5) закриття дебіторської, кредиторської заборгованості і визнання результату від продажу іноземної валюти за національну валюту		

Завдання 13

Вказати кореспонденцію рахунків обліку операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів на підставі наведених операцій (табл. 5).

Таблиця 5

Кореспонденція рахунків обліку операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображення операції з купівлі іноземної валюти за національну валюту за дорученням клієнтів:		
	1) перерахування клієнтом національної валюти на купівлю іноземної валюти		
	2) перерахування національної валюти продавцю іноземної валюти		
	3) зарахування іноземної валюти, що отримана для клієнтів		
	4) зарахування купленої іноземної валюти на рахунок клієнта		
	5) утримання комісії банку та повернення клієнту коштів у національній валюті, якщо іноземна валюта куплена за курсом, нижчим, ніж заявлено клієнтом		
2	Відображення операції з продажу іноземної валюти за національну валюту за дорученням клієнтів:		
	1) перерахування клієнтом іноземної валюти		
	2) перерахування іноземної валюти покупцю		
	3) зарахування національної валюти, що отримана для клієнтів		
	4) зарахування національної валюти, що отримана для клієнтів за продану іноземну валюту		
	5) утримання комісії банку		

Завдання 14

Вказати кореспонденцію рахунків обліку операцій з основними засобами банку (табл. 6).

Таблиця 6

Кореспонденція рахунків обліку внутрішньобанківських та інших операцій банків з використанням готівки

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображення операції з придбання основних засобів за національну валюту		
	а) передоплата		
	б) капітальні інвестиції за не введеними в експлуатацію основними засобами		
	в) визнання основних засобів у балансі банку		
2	Відображення операції з поліпшення основних засобів		
	а) передоплата		
	б) віднесення суми витрат на поліпшення на збільшення вартості об'єкта		
3	Відображення операції з придбання обладнання, що потребує монтажу		
	а) передоплата		
	б) передавання для монтажу обладнання, що його потребує		
	в) введення в експлуатацію обладнання після монтажу		

Завдання 15

Вказати кореспонденцію рахунків з обліку нарахованих витрат банку (табл. 7).

Таблиця 7

Кореспонденція рахунків з обліку нарахованих доходів банку

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Нараховані витрати за кореспондентським рахунком Національного банку України в банку		
2	Нараховані витрати за кредитами, що отримані від Національного банку України шляхом рефінансування		
3	Нараховані витрати за кредитами, що отримані від Національного банку України на підтримку ліквідності		
4	Нараховані витрати за отриманими кредитами овердрафт від інших банків		
5	Нараховані витрати за коштами на вимогу інших банків		

5. Критерії оцінювання

Контрольна робота оцінюється максимально в 70 балів з яких:

- теоретична частина (два теоретичні питання) - по 15 балів за кожне розкриті питання;

- практична частина - по 20 балів за кожне вирішене завдання.

У разі неповного або невірному виконання, робота повертається на доопрацювання з указаними помилками.

6. Список рекомендованих джерел

Базова

1. Варцаба В.І. Облік у банках (у таблицях і схемах): навч. посіб. Ужгород : Говерла, 2016. 183 с.
2. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Національного банку України від 20.10.2004 № 495 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04#Text>
3. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: Постанова Національного банку України від 20.12.2005 № 480 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06#Text>
4. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Національного банку України від 21.02.2018 № 14 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18#Text>
5. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова Національного банку України від 25.09.2018 № 103 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>
6. Інструкція з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні: Постанова Національного банку України від 31.03.2017 № 29 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0029500-17#Text>
7. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Національного банку України від 21.01.2004 № 22 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Національного банку України від 11.09.2017 № 89 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text>
9. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова Національного банку України від 12.11.2003 № 492 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z1172-03#Text>
10. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Національного банку України від 28.08.2001 № 368 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
11. Інструкція про складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Національного банку України від 24.10.2011 № 373 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>
12. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України: Постанова Національного банку України від 17.11.2004 № 555 (із змінами та доповненнями). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04#Text>

13. Коренєва О.Г., Маслак Н.Г., Слав'янська Н.Г. Облік у банках : підручник. Суми : Університетська книга, 2015. 668 с.

14. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 676 с.

15. Мельник О.І. Аудит банківської діяльності: навчальне видання Миколаїв: 2017. 50 с.

16. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Національного банку України від 11.09.2017 № 89 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text>

17. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 29.12.2017 № 148 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

18. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами: Постанова Національного банку України від 03.12.2003 № 516 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03#Text>

19. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: Постанова Національного банку України від 04.07.2018 № 75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text>

20. Положення про організацію системи управління ризиками банках України та банківських групах: Постанова Національного банку України від 06.12.2021 № 136. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0136500-21#Text>

21. Положення про порядок формування та використання банками резервного фонду: Постанова Національного банку України від 08.08.2001 № 334. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0749-01#Text>

22. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України: Постанова Національного банку України від 27.02.2018 № 17 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017500-18#Text>

23. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121 - III (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

24. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

25. Стасишен М.С., В.Г. Жила В.Г. Облік у банках : навч.-метод. Каравела, 2015. 228 с.

Допоміжна

1. Демчук Н.І., О.В. Довгаль О.В., Ю.П.Владика Ю.П. Банківські операції [текст]: навч.посіб. Дніпро: Пороги, 2017. 460 с.

2. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч.посіб./ за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: <https://aub.org.ua/>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
5. Офіційний сайт правового порталу «Ліга Закон». URL: <https://ligazakon.net/>

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

КАФЕДРА ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

**КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з навчальної дисципліни
ВК ФК 1.14. «Облік в банках»**

студента(ки) _____ курсу

групи _____

заочної форми навчання

_____
(П.І.Б.)

_____
(підпис студента)

Перевірив:

_____
(П.І.Б.)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Національного банку України від 20.10.2004 № 495 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04#Text>
2. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 676 с.
3. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Національного банку України від 11.09.2017 № 89 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17>
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121 - III (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>